

Embedsregnskab 2006

for

Vestre Landsret.

1. Indledning.

Vestre Landsrets embedsregnskab for 2006 er udarbejdet i samarbejde mellem Domstolsstyrelsen og Vestre Landsret.

Embedsregnskabet indeholder i afsnit 2 en kort beskrivelse af landsretten.

I afsnit 3 redegøres for udviklingen i landsrettens sagsbeholdning og gennemløbstider samt for opfyldelsen af opstillede målsætninger om gennemløbstider.

I afsnit 4 omtales udviklingen i antallet af medarbejdere i landsretten samt produktivitetsudviklingen i landsretten.

I afsnit 5 omtales landsrettens fortsatte deltagelse i et forsøg med retsmægling.

I afsnit 6 omtales arbejdet med forberedelsen af domstolsreformen.

I afsnit 7 omtales nogle af de administrative sager, som behandles i landsretten (Høringssager, klagesager, sættestemmerbeskikkelser og administrationen af rejsedommerordningen).

I afsnit 8 omtales de lokalemæssige problemer, som landsretten har i Viborg.

I afsnit 9 omtales landsrettens handlingsplan for 2006 og opfyldelsen af denne.

Embedsregnskabet afsluttes med en samlet vurdering i afsnit 10 af udviklingen i 2006 samt forventningerne til de kommende år.

2. Kort om Vestre Landsret.

Vestre Landsret har sit sæde (hovedtingsted) i Viborg. Landsretten består af 1 præsident, 38 andre faste landsdommere, ca. 10 midlertidige (konstituerede) landsdommere, 8 øvrige jurister og ca. 60 administrative medarbejdere.

Præsidenten er administrativ chef for landsretten og således ansvarlig for varetagelsen af de bevillingsmæssige og administrative forhold, der er henlagt til embedet. Landsrettens dommere er fordelt på 15 retsafdelinger med hver tre dommere. Landsrettens øvrige jurister er tilknyttet de retsafdelinger, der behandler særligt mange kæremål eller i særlig grad står for forberedelsen af landsrettens civile sager, samt landsrettens administration. Landsrettens administrative medarbejdere er fordelt på 6 retssektioner, der hver udfører de administrative sagsbehandlingsfunktioner for to, tre eller fire retsafdelinger, samt på en sektion og nogle mindre enheder til varetagelse af en række centrale, administrative opgaver.

Vestre Landsret behandler sager ved hovedtingstedet i Viborg samt ved de såkaldte bitingsteder i Århus, Aalborg, Kolding, Esbjerg og Sønderborg. Landsrettens administration er beliggende ved hovedtingstedet i Viborg.

3. Udviklingen i landsrettens sagsantal og sagssammensætning.

a. Udviklingen i civile sager.

I tabel 1 vises udviklingen i antallet og fordelingen af civile sager i perioden 2004 – 2006:

Tabel 1. Udviklingen i civile sager

Sagsudviklingen 2004 - 2006 for civile sager						
	1. Instans øko. værdi	Ankesager øko. værdi	Andre sager	Alle ekskl. kæresager	Kæresager	Alle sager
Sagsbeholdning pr. 01/01-2004	775	891	352	2018	150	2168
Nye sager 2004	396	823	624	1843	1024	2867
Sluttede sager 2004	445	953	744	2142	1027	3169
Sagsbeholdning pr. 31/12-2004	726	761	232	1719	147	1866
Nye sager 2005	448	787	577	1812	1070	2882
Sluttede sager 2005	362	819	590	1771	1064	2835
Sagsbeholdning pr. 31/12-2005	812	729	219	1760	153	1913
Nye sager 2006	460	729	619	1808	1027	2835
Sluttede sager 2006	537	813	639	1989	1005	2994
Sagsbeholdning pr. 31/12-2006	735	645	199	1579	175	1754

Der er en meget klar nedgang i beholdningen af civile sager set over hele perioden 2004 – 2006. Således er beholdningen af civile sager nedbragt med knapt 20 % fra begyndelsen af 2004 til udgangen af 2006. Nedbringelsen af sagsbeholdningen er sket i 2004 og 2006. I 2006 er sagsbeholdningen således faldet med 159 sager eller godt 8 %.

b. Udviklingen i straffesager.

I tabel 2 vises udviklingen i antallet og fordelingen af straffesager i perioden 2004 – 2006.

Tabel 2. Udviklingen i straffesager:

Sagsudviklingen 2004 - 2006 for straffesager							
	Nævninge- sager	Med domsm. og bevis	Med domsm. uden bevis	Andre ankesager	Domssager i alt	Kære- sager m.v.	Alle sager
Sagsbeholdning pr. 01/01-2004	13	296	118	97	524	25	549
Nye sager 2004	35	782	375	337	1529	1900	3429
Sluttede sager 2004	38	748	362	335	1483	1885	3368
Sagsbeholdning pr. 31/12-2004	10	330	131	99	570	40	610
Nye sager 2005	30	821	365	409	1625	1727	3352
Sluttede sager 2005	31	854	369	412	1666	1729	3395
Sagsbeholdning pr. 31/12-2005	9	297	127	96	529	38	567
Nye sager 2006	31	868	307	367	1573	1776	3349
Sluttede sager 2006	29	802	335	372	1538	1786	3324
Sagsbeholdning pr. 31/12-2006	11	363	99	91	564	28	592

Udviklingen i landsrettens straffesager set over hele perioden 2004 – 2006 viser en stigning i sagsbeholdningen på knapt 8 %. I 2006 er sagsbeholdningen steget med 25 sager eller godt 4 %.

c. Længerevarende sager.

I tabel 3 vises udviklingen i længerevarende sager i perioden 2004 – 2006.

Tabel 3. Udviklingen i længerevarende sager.

Domsforhandlinger i 2004 - 2006 af mere end 2 dages varighed										
	Civile sager				Straffesager				Alle sager	
	1. instans		Anke		Nævningesager		Domsmænd			
	Dage i alt	Sager i alt	Dage i alt	Sager i alt	Dage i alt	Sager i alt	Dage i alt	Sager i alt	Dage i alt	Sager i alt
2004	75	20	3	1	201	35	110	15	389	71
2005	66	16	3	1	141	21	122	14	332	52
2006	41	13	0	0	133	20	144	16	318	49

d. Gennemløbstider.

Landsretten har i 2000 opstillet målsætninger for den højeste gennemløbstid for forskellige sagstyper. Da det i praksis ikke kan undgås, at gennemløbstiden for nogle sager bliver længere end det generelt ønskelige - f. eks. i tilfælde hvor sagens afgørelse afventer udfaldet af en sag i Højesteret eller ved EF-Domstolen - er målsætningerne fastsat således, at målsætningen for en sagstypes gennemløbstid anses for fuldt opfyldt, hvis 90 % af sagerne har en gennemløbstid, som opfylder målsætningen. Målsætningerne omfatter sager, der er afgjort under eller efter en domsforhandling.

Tabel 4 og 5 viser den absolutte og procentuelle fordeling af gennemløbstiden – tiden fra sagens modtagelse til sagens slutning til retsbogen - for sager sluttet i 2006 under eller efter domsforhandling. Landsrettens målsætninger for gennemløbstiden og opfyldelsen heraf fremgår ligeledes af tabellerne tillige med oplysning om målopfyldelsen i 2004 og 2005. Tabel 4 omfatter nogle sagstyper med en normalt længere gennemløbstid, mens tabel 5 omfatter nogle sagstyper med en normalt kort gennemløbstid.

Tabel 6 og 7 viser de gennemsnitlige gennemløbstider for domsforhandlede civile sager og straffesager sluttet i de enkelte halvår i perioden 2004 – 2006.

Tabel 4. Fordeling af gennemløbstider for almindelige borgerlige 1. instans- og ankesager

	Alm. 1. Instanssager* (Målsætning: 18 mdr.)		Alm. ankesager*** (Målsætning: 12 mdr.)	
	Sluttet i 2006 efter domsforhandling		Sluttet i 2006 efter domsforhandling	
	Antal	Procentuelt	Antal	Procentuelt
0 - 6 mdr.	1	0	6	1
6 - 12 mdr.	32	12	353	67
12 - 15 mdr.	31	12	81	15
15 - 18 mdr.	80	31	32	6
18 - 24 mdr.	57	22	40	8
Over 2 år	61	23	16	3
I alt	262	100	528	100
		Procentuel andel sager <u>med</u> målsætningen opfyldt		Procentuel andel sager <u>med</u> målsætningen opfyldt
	2006	55	2006	68
	2005	60	2005	62
	2004	58	2004	67

* Ekskl. Selskabstømmersager og børnefjernelsessager

** Ekskl. Ægteskabssager, faderskabssager og sager om
administrativ frihedsberøvelse

Tabel 5. Fordeling af gennemløbstider for ægteskabssager samt for nævningesager og andre straffesager.

	Ægteskabssager (Målsætning: 3 mdr.)		Nævningesager (Målsætning: 3 mdr.)		Straffesager* (Målsætning: 4 mdr.)	
	Sluttet i 2006 efter domsforhandling		Sluttet i 2006 efter domsforhandling		Sluttet i 2006 efter domsforhandling	
	Antal	Procentuelt	Antal	Procentuelt	Antal	Procentuelt
Under 1 mdr.	6	2	0	0	45	4
1 - 2 mdr.	48	18	2	8	134	11
2 - 3 mdr.	153	58	8	31	233	19
3 - 4 mdr.	26	10	6	23	243	20
4 - 6 mdr.	12	5	7	27	316	26
6 - 9 mdr.	12	5	2	8	181	15
9 - 12 mdr.	7	3	1	4	38	3
Over 1 år	0	0		0	21	2
I alt	264	100	26	100	1211	100
		Procentuel andel sager <u>med</u> målsætningen opfyldt		Procentuel andel sager <u>med</u> målsætningen opfyldt		Procentuel andel sager <u>med</u> målsætningen opfyldt
	2006	78	2006	39	2006	54
	2005	76	2005	13	2005	55
	2004	70	2004	27	2004	57

* Alle sager bortset fra nævningesager

Som det fremgår af tabel 4 og 5, har der i 2005 været tale om højere målopfyldelse for almindelige civile ankesager, ægteskabssager og nævningesager og lavere målopfyldelse for almindelige civile 1. instanssager og straffesager.

Det skal endvidere nævnes, at andelen af såkaldte børnefjernelsessager med opfyldt målsætning (på 3 måneder) var 75 % i 2006 mod 68 % i 2005, og at andelen af skriftligt behandlede civile kæremål med opfyldt målsætning (på 6 uger) var 75 % i 2006 mod 76 % i 2005.

Tabel 6. Udviklingen i gennemsnitlige gennemløbstider i domsforhandlede civile sager:

Gennemløbstid* i domsforhandlede civile sager sluttet i årene 2004 - 2006								
	1. Instans m. økonomisk værdi**		Ankesager m. økonomisk værdi		Ægteskabssager, Børnefjernelsessager m.v.		Alle borgerlige sager	
	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid
2004 I	144	22,5	318	13,2	203	3,0	693	12,4
2004 II	85	23,6	266	13,0	188	3,0	571	11,4
2005 I	109	21,6	266	12,4	183	2,8	588	11,3
2005 II	91	22,9	223	13,9	164	2,9	495	11,9
2006 I	148	21,6	268	13,2	201	3,0	645	12,0
2006 II	97	21,7	230	12,9	177	2,9	529	11,4

* Gennemløbstid = Tiden fra sagens modtagelse til sagen er sluttet ifølge retsbogen.

** Ekskl. sager om såkaldt selskabstømning

Som det fremgår, har de gennemsnitlige gennemløbstider i perioden været stort set uændrede eller let faldende. Særligt hvad angår de civile 1. instanssager, skal udviklingen ses på baggrund af, at de gennemsnitlige gennemløbstider for civile 1. instanssager i årene forud for 2002 har ligget på et ret konstant niveau omkring 30 måneder. Den positive udvikling mod kortere gennemløbstider må antages ikke mindst at have sammenhæng med, at landsretten den 1. januar 2002 etablerede en særlig forberedelsesafdeling for civile 1. instanssager.

Tabel 7. Udviklingen i gennemsnitlige gennemløbstider i domsforhandlede straffesager:

Gennemløbstid* i domsforhandlede straffesager sluttet i årene 2004 - 2006										
	Nævningesager		Med domsmænd og bevisførelse		Med domsmænd uden bevisførelse		Andre ankesager		Alle domssager	
	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid	Antal sager	Gennemløbstid
2004 I	16	4,0	354	4,3	166	3,4	146	3,9	682	3,9
2004 II	21	4,3	281	4,8	129	3,9	105	4,2	536	4,4
2005 I	17	4,2	357	4,9	154	4,0	170	3,3	698	4,3
2005 II	14	4,1	348	4,6	152	3,6	156	3,6	668	4,2
2006 I	13	2,7	359	4,2	154	3,4	142	3,4	668	3,8
2006 II	13	4,0	300	5,4	117	4,0	136	3,6	566	4,7

* I dette skema er gennemløbstid = tiden fra sagens modtagelse til domsforhandlingens 1. dag.

Som det fremgår, har de gennemsnitlige gennemløbstider i straffesager i det meste af perioden ligget nogenlunde konstant og for ankesagernes vedkommende samlet omkring det niveau på 4 måneder, som efter landsrettens vurdering i almindelighed må anses for det praktisk mulige, bl.a. når der tages hensyn til, at en meget stor del af landsrettens straffesager skal behandles på bitingstederne. Udviklingen i 2006 II må bl.a. ses i sammenhæng med, at der på nogle af bitingstederne blev afviklet nogle ret langvarige sager, der medførte en forsinkelse i afviklingen af andre sager.

e. Sagernes alder.

Ved udgangen af 2006 var de verserende civile 1. instans- og ankesager fordelt således med hensyn til sagernes alder:

Ca. 73 % af sagerne er modtaget i 2006

Ca. 17 % af sagerne er modtaget i 2005

Ca. 4 % af sagerne er modtaget i 2004

Ca. 2 % af sagerne er modtaget i 2003

Ca. 1 % af sagerne er modtaget i 2002

Ca. 3 % af sagerne er modtaget i 1997-2001

I forhold til tidligere er der sket en markant nedbringelse af andelen og antallet af gamle civile sager.

Ved udgangen af 2006 var de verserende straffesager (1. instans- og ankesager) fordelt således med hensyn til sagernes alder:

Ca. 62 % af sagerne er modtaget i 4. kvartal 2006.

Ca. 24 % af sagerne er modtaget i 3. kvartal 2006.

Ca. 14 % af sagerne er modtaget i 1. halvår 2006.

Ca. 1 % af sagerne er modtaget i 2003 - 2005.

4. Medarbejdere.

a. Udviklingen i årsværksforbrug fordelt på de enkelte medarbejdergrupper.

Tabel 8 viser antallet af medarbejdere i landsretten opgjort som det faktiske årsværksforbrug og fordelt på de enkelte grupper:

Tabel 8. Landsrettens medarbejdere

Opgjort i årsværk er udviklingen i antallet af medarbejdere i 2004 - 2006:

	2004	2005	2006
Juridisk personale	57,3	56,6	55,4
Kontorpersonale*	47,3	46,9	44,4
Elever	1,4	2,0	1,9
Ansatte i beskæftigelsesordning	4,4	4,0	4,0
Øvrigt personale*	5,5	5,6	5,5

* I forhold til tidligere års oversigter er flyttet 3 årsværk fra kontorpersonale til øvrigt personale. Der er tale om medarbejdere i landsrettens IT-sektion og placeringen af disse årsværk under gruppen øvrigt personale sker alene med det formål at ensarte fremgangsmåden ved årsværksopgørelsen i de to landsretter

b. Sagsvægningsmodel.

Landsretterne har i samarbejde med Domstolsstyrelsen udarbejdet en model med vægtning af forskellige sagstyper. I modellen indregnes sluttede sager med en vægtenhed afhængig af sagstype og den måde, hvorpå sagen slutes.

Vægtenhederne er særskilt fastsat for henholdsvis administrative medarbejdere (kontorpersonale) og jurister efter en generel vurdering og sammenligning af det arbejde, der for den enkelte medarbejder i den pågældende medarbejdergruppe er forbundet med behandlingen af den enkelte sag sammenlignet med behandlingen af andre sager og alt afhængig af sagstype og måde, som sagen slutes på. Der er således ikke tilsigtet nogen sammenhæng mellem de vægtenheder, der ved en sags slutning tildeles henholdsvis jurister og administrative medarbejdere, og der er derfor ikke grundlag for nogen sammenligning af antallet af vægtede enheder pr. årsværk for de forskellige personalegrupper.

Der er ved selve vægtenhederne ikke taget hensyn til den tid, der medgår til rejse til og fra landsrettens bitingsteder. Denne rejsetid skal opgøres særskilt og inddrages i den samlede vurdering af landsrettens produktivitsudvikling. Som grundlag for denne opgørelse af rejsetid kan oplyses følgende om antallet af rejseuger til bitingstederne i 2006:

Antal rejseuger i 2006	
Bitingssted	Antal uger:
Århus	56
Aalborg	39
Kolding	33
Esbjerg	30
Sønderborg	35

Det tilsigtes, at man med anvendelsen af vægtningsmodellen bl.a. vil få grundlag for et mere sikkert billede af udviklingen i landsretternes produktivitet. Denne produktivitet er opgjort som antal vægtede sagsenheder pr. faktisk anvendt årsværk, og det skal understreges, at ved denne beregning indgår alle årsværk for henholdsvis jurister og administrative medarbejdere og ikke blot årsværkene for de medarbejdere, der er knyttet til det umiddelbare arbejde med den pågældende sagstype.

Tabel 9. Forholdet mellem vægtede sagsenheder for sluttede sager og anvendte årsværk.

Administrative medarbejdere - Straffesager					
	Almindelige straffesager	Straffe- kæremål	I alt vægtede straffesags- enheder	Anvendt antal årsværk*	Antal vægtede straffesagsen- heder pr. årsværk
Vægtede sagsenheder 2006	7976,9	1537,6	9514,5	43,8	217
Vægtede sagsenheder 2005	8388,2	1534,4	9922,6	46,1	215
Vægtede sagsenheder 2004	7984,1	1637,6	9621,7	46,5	207

Jurister - Straffesager					
	Almindelige straffesager	Straffe- kæremål	I alt vægtede straffesags- enheder	Anvendt antal årsværk*	Antal vægtede straffesagsen- heder pr. årsværk
Vægtede sagsenheder 2006	4735,6	642,9	5378,5	54,2	99
Vægtede sagsenheder 2005	4898,8	642,7	5541,5	55,5	100
Vægtede sagsenheder 2004	4786,8	685,4	5472,2	56,1	98

Administrative medarbejdere - Civile sager

	Almindelige civile sager	Civile kæresager	I alt vægtede	Anvendt antal årsværk*	Antal vægtede sagsenheder pr. årsværk
Vægtede sagsenheder 2006	7516,3	1592,5	9108,8	43,8	208
Vægtede sagsenheder 2005	6398,4	1657	8055,4	46,1	175
Vægtede sagsenheder 2004	7738,5	1592	9330,5	46,5	201

Jurister - Civile sager					
	Almindelige civile sager	Civile kæresager	I alt vægtede	Anvendt antal årsværk*	Antal vægtede sagsenheder pr. årsværk
Vægtede sagsenheder 2006	6523,1	872	7395,1	54,2	136
Vægtede sagsenheder 2005	5966,2	892,1	6858,3	55,5	124
Vægtede sagsenheder 2004	6812,4	861,1	7673,5	56,1	137

* Reguleret med rejsetid til bitingsteder

Sammenlignes antallet af vægtede sagsenheder pr. årsværk (produktiviteten) i 2006 med det tilsvarende tal for 2005 er der for begge personalegrupper tale om, at produktiviteten er stort set uændret for så vidt angår straffesager og klart større for så vidt angår civile sager. Samlet er der tale om en øget produktivitet. De udsving, som oversigten viser, må dog også ses i lyset af den usikkerhed, der er knyttet til modellen.

5. Forsøg med retsmægling.

Vestre Landsret har siden 1. marts 2003 deltaget sammen med 4 byretter i et forsøg med retsmægling. Forsøget administreres i praksis af landsrettens 15. afdeling (den særlige forberedelsesafdeling). Retsmæglingen er også i 2006 udført af 3 af landsrettens dommere og 3 advokater. Der henvises nærmere til oplysningerne om retsmægling på landsrettens hjemmeside www.vestrelandsret.dk.

De foreløbige resultater er fortsat positive, og der er truffet politisk beslutning om at gøre ordningen med retsmægling landsdækkende og permanent. Retsplejerådet har herefter i betænkning nr. 1481/2006 om Reform af den civile retspleje V stillet forslag til den nærmere udformning af en sådan ordning. Lovforslag herom ventes fremsat med henblik på, at en landsdækkende ordning med retsmægling kan træde i kraft i 2008.

Landsrettens tilbud om retsmægling er i 2006 blevet accepteret i 60 sager. Retsmægling er gennemført i 33 af disse sager. (I de resterende 27 sager er retsmæglingen endnu ikke gennemført eller tilsagnet om deltagelse i retsmægling eller hele sagen er tilbagekaldt inden afholdelse af mødet med retsmægleren).

I 19 af de 33 sager (58 %) er retsmæglingen endt med, at parterne har indgået en aftale, som har afsluttet sagen. I 14 sager er retsmæglingen endt uden en sådan aftale, og sagen overgået til sædvanlig retssagsbehandling.

Forsøget med retsmægling var oprindeligt planlagt til at udløbe med udgangen af 2004, men det er besluttet at lade forsøgsordningen fortsætte, mens der arbejdes med en tilvejebringelse af den fornødne lovgivning om en permanent og landsdækkende ordning med retsmægling.

6. Domstolsreformen

Landsretten har i 2006 arbejdet med at forberede domstolsreformens gennemførelse i landsretten. I den forbindelse har man udsendt en helt ny vejledning om behandlingen af civile sager. Endvidere har landsretten medvirket til forberedelsen af reformens gennemførelse i byretterne bl.a. ved, at landsrettens forberedelsesafdelings dommere og medarbejdere har bidraget til overvejelserne om oprettelsen af forberedelsessekretariater i de nye byretter.

Landsretterne vil ved reformen få status som den helt dominerende slutinstans. Denne ændrede rolle stiller øgede krav til landsretterne bl.a. med hensyn til hurtigere at formidle oplysninger om landsretternes praksis, og forberedelsen af domstolsreformens gennemførelse er derfor sket - og sker fortsat - i tæt samarbejde med Østre Landsret.

7. Administrative sager.

Blandt de administrative sager, som behandles i landsretten, kan nævnes:

a. Høringssager.

Der er i 2006 afgivet udtalelse i 60 høringssager vedrørende lovforslag m.v.

I 2004 og 2005 blev der afgivet udtalelser i henholdsvis 75 og 63 sådanne høringssager.

b. Klagesager.

I medfør af retsplejelovens § 48 kan landsrettens præsident meddele en advarsel til en dommer eller anden domstolsjurist i landsretten eller i en ikke-præsidentledet byret i landsretskredsen, hvis den pågældende har udvist utilbørligt eller usømmeligt forhold i forbindelse med udførelsen af sin tjeneste.

I 2006 har præsidenten indledt behandling af 38 klager over dommere/domstolsjurister. 8 af disse klager angik landsdommere.

I 2004 og 2005 indledte præsidenten behandling af henholdsvis 44 (heraf 19 om landsdommere) og 38 (heraf 16 om landsdommere) sådanne klager.

I hovedparten af disse sager har klagen primært drejet sig som utilfredshed med en rets judicielle afgørelser, som det ikke er muligt for præsidenten at tage stilling til i medfør af retsplejelovens § 48. I 1 af sagerne fra 2004, 1 af sagerne fra 2005 og 2 af sagerne fra 2006 blev der enten af præsidenten eller af vedkommende dommer/domstolsjurist med præsidentens tiltræden knyttet kritiske bemærkninger til eller beklagelse af dommerens/domstolsjuristens optræden eller sagsbehandling. Der har ikke i nogen af sagerne fra 2004 – 2006 været tale om forhold af en karakter, der har kunnet give grundlag for at meddele en advarsel efter § 48.

Foruden disse klagesager har landsrettens præsident i 2004-2006 også modtaget flere klager, der er blevet videresendt til en anden retspræsident eller klagemyndighed som værende rette klageinstans. Desuden har præsidenten modtaget et antal henvendelser fra primært privatpersoner, der har været utilfreds med en rets judicielle afgørelser, og som præsidenten har vejledt om mulighederne for eventuelt at appellere afgørelsen eller f.eks. søge Procesbevillingsnævnet om anke- eller kærretilladelse. I disse sager har der ikke været indledt en klagesagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 48.

c. Beskikkelse af sættemdommere.

Præsidenten foretog i 2006 i medfør af retsplejelovens § 46 i alt 153 beskikkelser af sættemdommere, fordi byretsdommere var inhabile.

I 2004 og 2005 blev der meddelt henholdsvis 167 og 179 sådanne beskikkelser.

d. Rejsedommerordningen.

Præsidenten varetager administrationen af rejsedommerordningen i landsretskredsen. Til denne ordning er knyttet 2 rejsedommere, der er ansat henholdsvis ved Retten i Århus og Retten i Aalborg til fortrinsvis at varetage opgaver som yderligere dommer ved en byret, når byrettens

forhold tilsiger det. Rejsedommerne i Jylland har i 2006 uden for deres hjemmested afviklet straffesager i ca. 150 dage og civile sager i ca. 20 dage.

Ordningen med særlige rejsedommere er ophørt med udgangen af 2006 som led i domstolsreformen.

8. Vestre landsrets nuværende lokaleforhold i Viborg og behovet for en forbedring heraf.

Vestre Landsret har gennem længere tid haft et væsentligt behov for forbedring af de lokalemæssige forhold navnlig i Viborg. Spørgsmålet har da også været nævnt i flere af de offentliggjorte handlingsplaner og embedsregnskaber.

En mere detaljeret gennemgang af de nuværende lokaler, vurderingen af de nuværende lokaleforhold og et forslag til løsning af lokaleproblemerne er omtalt i Virksomhedsregnskabet for 2004. Nærmere oplysninger herom kan fås på landsrettens hjemmeside - www.vestrelandsret.dk.

Justitsministeriet satte imidlertid behandlingen af forslaget i bero på arbejdet med domstolsreformen.

I forbindelse med domstolsreformens gennemførelse er det ikke afsat midler til afhjælpning af landsrettens bygningsmæssige forhold. Derimod er der i forbindelse med finansloven for 2007 afsat midler til domstolene - herunder til landsretterne - til forbedring af ventefaciliteter for vidner og andre sikkerhedsmæssige forhold.

Det er aftalt mellem Domstolsstyrelsen og Justitsministeriet og Finansministeriet, at et revideret projekt til imødekommelse af landsrettens lokalebehov vil kunne drøftes med de to ministerier i løbet af 2007.

Landsretten anser den nuværende situation med hensyn til de bygningsmæssige forhold for uholdbar. Landsretten finder det derfor nødvendigt, at der snarest tages skridt til at sikre en påkrævet og nødvendig forbedring af landsrettens lokaleforhold i Viborg således, at der sikres landsrettens brugere og medarbejdere en værdig, funktionel og tidssvarende ramme for landsrettens retssagsbehandling og øvrige funktioner.

Landsretten hilser det derfor meget velkomment, at der nu af Domstolsstyrelsen er taget initiativ til udarbejdelsen af et nyt projekt til imødekomme af landsrettens lokalebehov.

9. Handlingsplan for 2006 og opfyldelsen af denne.

Landsrettens arbejde med handlingsplaner og justeringer af disse foregår løbende bl.a. i forbindelse med drøftelser i landsrettens samarbejdsudvalg. Handlingsplanerne er offentliggjort på landsrettens hjemmeside - www.vestrelandsret.dk

Handlingsplanerne indeholder en række mål for sagsbehandlingstider. Herom og om opfyldelsen af disse målsætninger henvises til det, der er anført ovenfor i afsnit 3.

Endvidere indeholder handlingsplanerne en lang række andre mål opstillet med fokus på (anden) kvalitetssikring, brugernes behov, kontakt til samarbejdspartnere, produktivitet og fleksibilitet, trivsel blandt medarbejderne og enkle og klare arbejdsgange samt andre tiltag til en effektiv resurseudnyttelse.

De mange mål – og status med hensyn til opfyldelsen deraf – kan summarisk sammenfattes således for 2006:

a. Tiltag beskrevet i Handlingsplan af 21. december 2005 for 2005/2006

- Opfølgning på brugerundersøgelsen 2005 for landsretten (jf. afsnit 1.1). Tidsfrist: 1. halvår 2006. **Gennemført.**
- Nye tiltag til dokumentation og måling af kvalitet ved landsretten overvejes (jf. afsnit 1.1). Tidsfrist: 2006. **Iværksat og fortsættes**
- Sprogpolitikken for Danmarks Domstole indarbejdes i retsafdelingernes standardbreve m.v. (jf. afsnit 1.2 og 2.2). Tidsfrist: 2006 eller senest i forbindelse med, at retsafdelingerne overgår til at benytte Word som eneste tekstbehandlingsprogram. **Delvist udskudt til 2007.**
- Udskiftning af det elektroniske registrerings- og søgesystem til bibliotekets bog- og materialesamling (jf. afsnit 1.2). Tidsfrist: 2006. **Gennemført.**

- Fortsat fokus på løbende og relevant feedback til landsrettens administrative medarbejdere, konstituerede dommere og dommerfuldmægtige (jf. afsnit 1.2). Tidsfrist: Straks. **Iværksat og fortsættes.**
- Revision af vejledning om behandling af civile sager ved Vestre Landsret (jf. afsnit 1.2). Tidsfrist: 1. halvår 2006. **Gennemført.**
- Undersøgelse af mulighederne for at fortsætte en udvikling mod stadig bedre målopfyldelse med hensyn til sagernes gennemløbstid (jf. afsnit 1.3). Tidsfrist: Straks. **Iværksat og fortsættes.**
- Øget brug af landsrettens intranet og e-mail til intern kommunikation (jf. afsnit 2.1). Tidsfrist: Straks. **Iværksat og fortsættes.**
- Indkøb af bærbare pc'ere til retslokalerne ved de bitingsteder, hvor der ikke endnu findes en bærbar pc. (jf. afsnit 2.2). Tidsfrist: 1. kvartal 2006. **Gennemført.**
- Retsafdelingernes standardbreve m.v. overgår til at blive udarbejdet med Word som tekstbehandlingsprogram (jf. afsnit 2.2). Tidsfrist: 2006. **Udskudt til 2007.**
- Overvejelser i arbejdsgruppe om landsrettens fremtidige sektionsstruktur afsluttes (jf. afsnit 2.3). Tidsfrist: 2006. **Gennemført.**
- Opfølgning på arbejdspladsvurdering 2005 (jf. afsnit 3.2). Tidsfrist: 2006. **Gennemført.**
- Afklaring af mulighederne for tilbygning til og ombygning af hovedbygningen i Viborg (jf. afsnit 3.3). Tidsfrist: 2006. **Udskudt til 2007.**
- Evaluering af den nuværende form for landsrettens udtalelser om konstituerede dommere og dommerfuldmægtige (jf. afsnit 5.1). Tidsfrist: 2006. **Iværksat og fortsættes i 2007.**
- Udarbejdelse af vejledning om den praktiske fremgangsmåde ved offentliggørelse af afgørelser på landsrettens hjemmeside (jf. afsnit 5.2). Tidsfrist: 1. kvartal 2006. **Udskudt til 2007**
- Udbud af landsrettens rengøringsopgaver forberedes (jf. afsnit 5.4). Tidsfrist: 2006. **Udskudt til 2007.**

10. Sammenfattende vurdering af udviklingen i 2006 samt forventningerne til de kommende år.

a. Udviklingen i 2006.

Antallet af verserende **civile sager** er faldet med godt 8 % fra 2005 til 2006 og i alt med knapt 20 % fra begyndelsen af 2004 til udgangen af 2006. De gennemsnitlige gennemløbstider har i perioden fra 2004 - 2006 været stort set uændrede eller let faldende og målopfyldelsen med hensyn til gennemløbstider stort set uændret.

Andelen af almindelige civile 1. instanssager, som har kunnet slutes med opfyldt målsætning, er i 2006 faldet til 55 % mod 60 % i 2005 og 58 % i 2004. Denne udvikling skal dog ses på baggrund af, at målopfyldelsen for disse sager var 14 % i 2000, da arbejdet med opstilling af målsætninger blev indledt.

For de almindelige civile ankesager er andelen af sager med opfyldt målsætning steget til 68 % i 2006 mod 62 % i 2005 og 67 % i 2004. I 2000 var målopfyldelsen for disse sager 28 %.

Andelen af ægteskabssager med opfyldt målsætning er steget til 78 % i 2006 mod 76 % i 2005, 70 % i 2004 og 59 % i 2000.

Antallet af verserende **straffesager** er steget med godt 4 % fra 2005 til 2006 og i alt med knapt 8 % fra begyndelsen af 2004 til udgangen af 2006. Dette er naturligvis isoleret set ikke tilfredsstillende, men udviklingen skal ses i sammenhæng med afviklingen af længerevarende nævninge- og domsmandssager og med det forhold, at antallet af nye domssager både i 2005 og 2006 har ligget over niveauet i 2004. Af særlig betydning er i den forbindelse, at antallet af nye domsmandssager med bevisførelse om skyldspørgsmålet er steget med mere end 10 % fra 782 sager i 2004 til 868 sager i 2006.

Andelen af almindelige straffesager (alle straffesager undtaget nævningsager), som har kunnet slutes med opfyldt målsætning, er i 2006 faldet til 54 % mod 55 % i 2005 og 57 % i 2004.

Andelen af nævningsager, som har kunnet slutes med opfyldt målsætning, er i 2006 steget til 39 % mod 13 % i 2005 og 27 % i 2004.

De gennemsnitlige gennemløbstider i afgjorte straffesager har i perioden fra 2004 - 2006 samlet set i alt væsentligt kunnet fastholdes på et gennemsnitligt niveau omkring 4 måneder. Der synes dog på det seneste at være en tendens til noget stigende gennemløbstider.

Personalenormativer og sager pr. årsværk.

Antallet af medarbejdere (omregnet til faktisk anvendt antal årsværk) har været en smule lavere i 2006 set i forhold til 2005 og 2004. Det gælder både for jurister og kontorpersonale. Det er vurderingen, at forskellen ikke overstiger de udsving, der naturligt vil forekomme i en institution af landsrettens størrelse.

Vurderingen af udviklingen i afgjorte sager pr. årsværk er foretaget på grundlag af den model med vægtning af forskellige sagstyper, som landsretterne har udviklet i samarbejde med Domstolsstyrelsen.

For begge personalegrupper viser antallet af vægtede sagsenheder pr årsværk en reelt uændret produktivitet for så vidt angår straffesager og en pæn stigning i produktiviteten for så vidt angår civile sager.

Andre forhold.

Landsretten har i 2006 på forskellige områder arbejdet med forberedelse af domstolsreformens gennemførelse. Det arbejde, der i den forbindelse er ydet af dommere og administrative medarbejdere, opgøres ikke særskilt og er i sagens natur fragået den tid, der mere traditionelt har kunnet anvendes til landsrettens sagsafvikling. Arbejdet med reformens forberedelse og gennemførelse har imidlertid stor betydning ikke mindst for landsrettens brugere.

Samlet vurdering.

Det er landsrettens samlede vurdering af 2006, at sagsudviklingen og udviklingen i produktivitet er tilfredsstillende for så vidt angår civile sager og - navnlig i lyset af en reelt uændret produktivitet for disse sager - acceptabel for så vidt angår straffesager.

b. Forventningerne til de kommende år.

Domstolsreformen betyder, at landsretterne fremover bliver den endelige instans i flere sager. Det gælder både civile sager og straffesager. Efter reformen indtager landsretterne således en endnu mere afgørende og central position som den instans, der for det meget store antal sagers vedkommende skaber, opretholder og udbygger retspraksis.

Denne nye rolle stiller øgede krav til landsretterne, og det må påregnes, at en opfyldelse af den nye rolle vil kræve en særlig indsats i den enkelte landsret og et yderligere intensiveret samarbejde mellem de to landsretter.

Reformen betyder bl.a., at alle civile 1. instanssager skal anlægges ved byretterne, der derefter kan tage stilling til, om en sag er så principiel, at den bør henvises til landsret til videre behandling og afgørelse i 1. instans og derfor med mulighed for efterfølgende direkte indbringelse for Højesteret. Reformen vil således medføre et fald i landsrettens civile 1. instanssager, men dette fald i 1. instanssager vil dog i et vist omfang blive modsvaret af et forventet øget antal ankesager.

Det er forventningen til 2007, at den nye sagsfordeling vil være mærkbar, men ikke mindst i starten præget af de overgangsproblemer, der er forbundet med en så stor reform.

De nye regler omfatter sager, der anlægges efter domstolsreformens ikrafttræden den 1. januar 2007. Endvidere betyder en særlig overgangsordning, at sager anlagt ved landsretten i 2. halvår af 2006 i visse tilfælde vil kunne henvises til fortsat behandling ved byretterne efter 1. januar 2007. Sigtet med denne overgangsregel er at fremskynde virkningerne af domstolsreformen navnlig i form af kortere gennemløbstider, og landsretten vil derfor foretage en nøje gennemgang af de sager, der er omfattet af muligheden for henvisning. Det forventes, at mellem 100 og 150 sager vil blive henvist til byretterne efter denne overgangsordning.

Den foreslåede overgangsordning ændrer ikke på det forhold, at landsretten skal færdiggøre et større antal civile 1. instanssager, der er indbragt for landsretten før 2007, uanset at sådanne sager fremover vil skulle behandles i første instans ved byretterne. Det skønnes, at der er tale om et antal sager, som vil modsvare, hvad der normalt vil kunne afvikles på op mod et par år. Landsretten forudsætter at den tilpasning af landsrettens resurser, der er et led i domstolsreformen, sker med løbende hensyntagen hertil, idet der i modsat fald vil være tale om en utilsigtet og ikke acceptabel forlængelse af gennemløbstiden for de pågældende sager.

Den usikkerhed, der på nuværende tidspunkt er - og nødvendigvis må være - om virkningen af de enkelte elementer i domstolsreformen, betyder, at det reelt ikke er muligt at opstille valide skøn over udviklingen i de nærmeste år. Landsretten vil selvsagt følge udviklingen nøje og fortsat bestræbe sig på at fastholde en overordnet udvikling, som med respekt for kvaliteten i sagsbehandlingen og afgørelserne sigter mod nedbringelse af sagsbeholdningen og mod stadig kortere gennemløbstider navnlig i civile 1. instanssager og almindelige ankesager.

Det er endelig landsrettens forventning, at der i 2007 sker afklaring af, hvorledes landsrettens lokalemæssige situation i Viborg kan forbedres. Landsretten og dens medarbejdere og brugere har med tålmodighed afventet en sådan afklaring, der senest har måttet afvente en nærmere vurdering af konsekvenserne af gennemførelsen af domstolsreformen. Denne tålmodighed må imidlertid ikke forveksles med en accept af de nuværende forhold. Det er efter landsrettens opfattelse helt nødvendigt, at der snarest tages skridt til at sikre en påkrævet og nødvendig forbedring af landsrettens lokaleforhold i Viborg. Det er glædeligt, at der med finanslovens for 2007 er afsat midler til at skabe bedre forhold for vidner m.fl. også i landsrettens bygninger. Med den nuværende udnyttelse og indretning af landsrettens lokaler vil en sådan forbedring imidlertid reelt kun kunne opnås i forbindelse med en samlet løsning af landsrettens lokalemæssige forhold. Landsretten vil derfor i 2007 arbejde for, at man sammen med Domstolsstyrelsen kan præsentere Justitsministeriet og Finansministeriet for et oplæg, der vil kunne føre til snarlig realisering af en løsning, der vil kunne sikre landsrettens brugere og medarbejdere en værdig, funktionel og tidssvarende ramme for landsrettens retssagsbehandling og øvrige funktioner.

Bjarne Christensen